

Afdeling: Sundhedsplanlægning
Journal nr.: 18/13818
Dato: 1. marts 2018

Orientering om HPV-vaccination

Siden sidste orientering til Sundhedsudvalget i maj 2017 er der sket en række tiltag og udviklinger vedrørende HPV-vaccinationen.

Ny vaccine i børnevaccinationsprogrammet

D. 1. november 2017 indførtes en ny ni-valent HPV-vaccine i børnevaccinationsprogrammet. Vaccinen beskytter mod ni typer af HPV-virus, som er årsag til 90% af alle tilfælde af livmoderhalskræft. Derudover forbygger vaccinen forstadier til kræft og kræftformer, der rammer de ydre kvindelige kønsorganer og endetarmsåbningen. Vaccinen beskytter desuden mod kønsvorter.

Vaccinen erstatter den hidtidige to-valente vaccine, der beskyttede mod 70% af alle tilfælde af livmoderhalskræft. Den to-valente vaccine beskyttede ikke mod kønsvorter.

Vaccinationstilslutning

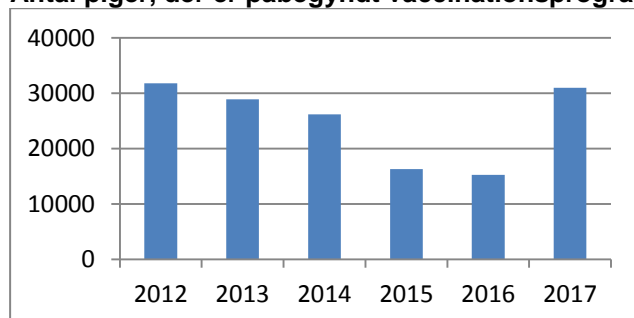
Vaccinationstilslutningen for piger født i årgang 1998-2000 lå på omkring 90%. Derefter faldt vaccinationstilslutningen markant, sandsynligvis som følge af, at der i medierne blev skabt usikkerhed om, at vaccinen kunne give alvorlige bivirkninger.

Mistanken om alvorlige bivirkninger er blevet afkræftet af en lang række store videnskabelige studier. Der er således ikke noget, der tyder på, at HPV-vaccinen har alvorligere bivirkninger end de øvrige vacciner i børnevaccinationsprogrammet (rødme og hævelse omkring indstiksstedet, kortvarige influenzalignende symptomer og i sjældne tilfælde allergisk reaktion).

Som en del af Kræftplan IV igangsatte Sundhedsstyrelsen derfor i maj 2017 en informationsindsats rettet mod både unge og deres forældre med henblik på at sikre, at alle unge piger og deres forældre får mulighed for at tage et informeret og velovervejet valg om vaccination mod HPV-infektion. Sundhedsstyrelsen står sammen med Lægeforeningen og Kræftens Bekæmpelse bl.a. bag hjemmesiden stophpv.dk, hvor de unge, deres forældre og fagprofessionelle kan søge information om vaccinen.

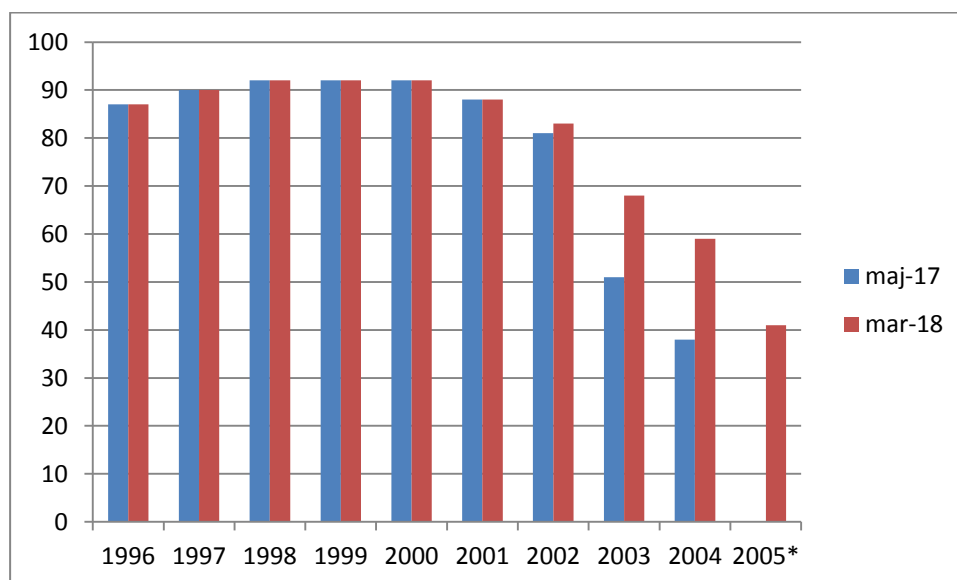
Kombinationen af informationskampagne, udgivelsen af en lang række studier, der tilbageviser sammenhængen mellem vaccinen og bivirkninger samt indførelsen af den nye vaccine i børnevaccinationsprogrammet har givet en markant større tilslutning til vaccinationsprogrammet i 2017. Der er således dobbelt så mange piger, der er påbegyndt vaccinationsprogrammet i 2017 (30.974) som i 2016 (15.237):

Antal piger, der er påbegyndt vaccinationsprogrammet (HPV1)

Kilde: Statens Serums Institut, 24. januar 2018.

Udvikling i vaccinationstilslutning pr årgang (første vaccination), procent af alle piger i årgangen

Kilde: Statens Serums Institut, maj 2017 og marts 2018
 * data for årgang 2005 var ikke tilgængelige i maj 2017

Sundhedsstyrelsen forventer, at man atter når målet om 90% vaccinationsdækning i 2019.

Vaccinationstilslutningen i Region Syddanmark følger den generelle udvikling. Samlet set for årgangene 1993-2005 ligger Region Syddanmark på landsgennemsnittet (80%), men der er en tendens til en lidt højere vaccinationstilslutning for de yngste årgange (årgang 2003-2005), særligt på Fyn. Disse årgange er stadig ikke færdigvaccinerede.

Vaccinationstilslutning, HPV1				
Årgang	Landsgennemsnit	Region Syddanmark	Fyn	Syddjylland
1993-2005 (samlet)	80%	80%	81%	80%
2003	68%	70%	73%	68%
2004	59%	61%	65%	59%
2005	41%	45%	48%	41%

Kilde: Statens Serums Institut

HPV-vaccination til drenge

Pilotprojekt med vaccination af drenge, der er til drenge.

Sundhedsstyrelsen har 1. februar 2018 igangsat et pilotprojekt i regi af Kræftplan IV, der skal afprøve HPV vaccination af unge mænd i alderen 15-19 år, der er tiltrukket af mænd. For at deltage i pilotprojektet skal første vaccination være givet inden d. 31. august 2018 og hele vaccinationsprogrammet skal være afsluttet inden udgangen af 2018.

Baggrunden for projektet er, at denne gruppe af drenge/mænd har op til 30 gange større risiko for at udvikle HPV-relateret endetarmskræft end heteroseksuelle mænd. Derudover har gruppen af mænd,

der er tiltrukket af mænd, ingen gavn af flokimmunitet i forbindelse med det nuværende HPV-vaccinationstilbud om vaccination til piger (dvs. at de uvaccinerede er beskyttet af, at de ikke smittes af de vaccinerede).

Der er i pilotprojektet afsat midler til at give tilbuddet til 500 mænd. Vaccinationen skal ske på et af AIDS-fondens checkpoints i Aarhus, Odense eller København, som har åbent den første onsdag i hver måned fra kl. 16-18.

Det har ikke været muligt at opnå en aftale med PLO om, at vaccinen som planlagt i projektet kan gives hos drengenes egen læge. Årsagen til dette er bl.a. en bekymring i PLO for, om man ud fra lægernes afregning med regionerne vil kunne se, hvem der er vaccineret under pilotprojektet, og dermed drengenes seksuelle orientering. Sundhedsstyrelsen forsøger i stedet at få udvidet åbningstiderne på AIDS-fondets checkpoints.

Revurdering af HPV-vaccination til alle drenge i børnevaccinationsprogrammet

Sundhedsministeren oplyser i et svar til Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg d. 20. februar 2018 (spørgsmål nr. 481), at

"Sundhedsstyrelsen har således påbegyndt en revurdering af grundlaget for at tilbyde HPV-vaccination af alle drenge. Sundhedsstyrelsen vil i den forbindelse vurdere evidensen for effekt, bivirkninger og økonomiske konsekvenser af at tilbyde vaccination til hele fødselsårangange af drenge. Det vil desuden blive vurderet, i hvilket omfang drenge fremover vil være omfattet af flokimmunitet som følge af, at pigerne er vaccineret."

Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse vurderet, at det vil koste 26 mio. kr. pr. årgang at tilbyde vaccinen til drenge under forudsætning af, at 90% tager imod tilbuddet.

Sundhedsstyrelsens revurdering vedr. HPV-vaccination til drenge skal være færdig inden sommerferien 2018.

I Norge har Stortinget besluttet, at alle drenge i 7. klasse skal tilbydes HPV-vaccination i børnevaccinationsprogrammet fra efteråret 2018. Det sker på baggrund af en anbefaling fra en arbejdsgruppe i Folkehelseinstituttet (svarende til Sundhedsstyrelsen i Danmark), som har vurderet, at sygdomsbyrden for HPV-relateret kræft hos mænd er tilstrækkelig stor til, at alle bør få vaccinationen. Dette skyldes især stigningen i antal tilfælde af HPV-inficeret kræft i mund og svælg, som særligt rammer mænd.

HPV-inficeret kræft i mund- og svælg skyldes HPV-typerne 16 og 18, som indgår i vaccinen. Det Europæiske Lægemiddelagentur har imidlertid endnu ikke godkendt vaccinen til at forebygge HPV-inficeret kræft i mund- og svælg.

Også det svenske Folkhalsomyndigheten (svarende til Sundhedsstyrelsen i Danmark) har i 2017 over for politikerne anbefalet, at HPV-vaccinen også tilbydes til drenge.

Tilbud til patienter med symptomer, som mistænkes for at være bivirkninger til HPV-vaccination

Region Syddanmark oprettede i maj 2015 i lighed med de øvrige regioner et tilbud til patienter med mistanke om bivirkninger efter HPV-vaccinen, også kaldet "En indgang".

I Region Syddanmark kan patienter under 18 år henvises til H. C. Andersens Børnehospital, mens patienter, der er 18 år eller ældre, henvises til Infektionsmedicinsk Afdeling Q, OUH Odense Universitetshospital.

Patienter, der henvises til afdelinger under "En indgang", er kendetegnet ved en række uforklarede symptomer, som påvirker deres funktionsevne i betydelig grad. Symptombillederne er mangeartede, og symptomerne er ofte uspecifikke og kan hver især optræde i forbindelse med mange forskellige sygdomme og tilstande. Udredning af disse patienter forudsætter derfor ofte et tæt samarbejde mellem flere specialer.

Afdelingernes opgave er at forbedre udredning og behandlingstilbud af piger/kvinder med mistanke om bivirkninger til HPV vaccination. Udredningen sker efter et fælles tværregionalt udredningsprogram og består af et detaljeret spørgeskema, samtale og undersøgelse inkl. relevante prøver mm.

Der er på OUH Odense Universitetshospital etableret et samarbejde med speciallæger fra andre specialer og pædiatriske subspecialer, der kan inddrages i vurderingen af disse patienter, herunder interne medicinske specialer, neurologi, gynækologi, psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri.

Kun for ganske få patienter er det muligt at stille en somatisk eller psykiatrisk diagnose.

Der er desuden etableret et fagligt netværk bestående af repræsentanter fra alle "En indgang"-centrene med henblik på at sikre erfarings- og vidensudveksling samt ensartet behandling på tværs af landet. Ligeledes er der tæt samarbejde med praksiskonsulenten med henblik på vidensdeling med almen praksis.

Der er ved udgangen af 2017 henvist:

- Ca. 120 patienter under 18 år til H. C. Andersens Børnehospital
- 211 patienter over 18 år til Infektionsmedicinsk Afdeling

Langt størstedelen af patienterne er henvist kort efter tilbuddets oprettelse. Allerede i 2016 skete et markant fald i antallet af henvisninger, og i 2017 er der kun henvist 5 patienter under 18 år og 6 patienter over 18 år.

Tilbuddet står dog stadig ved magt, og evt. nyhenviste patienter vil kunne ses inden for kort tid